ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Ludmily Valentové a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobců: **a) PhMr. H. F.**, **b) MUDr. M. P.**, oba právně zast. JUDr. Pavlem Klimešem, advokátem se sídlem Dukelských hrdinů 14, 170 00, Praha 7, za účasti: 1) M. Č., 2) J. Č., proti žalovanému: **Magistrát hl. m. Prahy,** se sídlem se sídlem Mariánské nám. 2, 110 01, Praha 1, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 31. 7. 2007, č. j. 8 Ca 135/2006 - 40,

takto:

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 31. 7. 2007, č. j. 8 Ca 135/2006 - 40, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Žalovaný (dále jen stěžovatel) kasační stížností napadá v záhlaví označený rozsudek Městského soudu v Praze (dále jen městský soud), kterým bylo zrušeno jeho rozhodnutí ze dne 16. 3. 2006, č. j. S-MHMP-28590/2006/OST/Pt/He; tímto bylo změněno rozhodnutí Úřadu Městské části Praha 10, odbor stavební, o dodatečném povolení stavby ze dne 30. 11. 2006, č. j. OST vl. 4896/03/Pr-p 1576 Vin.

Dle názorů stěžovatele, odboru stavebního MHMP, městský soud danou věc nesprávně posoudil, čímž se dopustil nezákonnosti ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále „s. ř. s."). V souladu s vyhláškou č. 26/1999 Sb. hl. m. Prahy, o obecných technických požadavcích na výstavbu v hl. m. Praze ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška OTTP") obecně platí, že všechny byty a obytné místnosti v navrhované stavbě a ve stavbách navrhovanou stavbou ovlivněných, musí mít dostatečné denní osvětlení odpovídající normovým hodnotám. Dle čl. 24 odst. 1 zmíněné vyhlášky „musí být prosluněny všechny byty a ty pobytové místnosti, které to svým charakterem a způsobem využití vyžadují". Dle odst. 2 tohoto ustanovení „se při posuzování proslunění vychází z normových

hodnot“. Kromě takto obecně stanovených zásad týkajících se osvětlení bytů a obytných místností budov však dle stěžovatele obsahuje vyhláška OTPP ještě speciální ustanovení v čl. 23 odst. 4 pro případ, kdy je předmětná stavba pouze doplněním zástavby.

Stavební úřad, s nímž se ztotožňuje i odbor stavební MHMP, dospěl k závěru dle kterého je předmětná stavba doplněním stávající souvislé zástavby v proluce.

Městský soud se otázkou, zda předmětná stavba doplňuje souvislou zástavbu či nikoliv, vůbec nezabýval, dle jeho názoru měla být v průběhu řízení vypracována studie oslunění a denního osvětlení, která by stanovila stupeň zastínění stávajících nemovitostí pod úroveň požadovanou normou ČSN 730580-2.

Městský soud tak podle stěžovatele nevzal ve svém rozhodování existenci čl. 23 vyhlášky OTTP vůbec na vědomí, čímž zcela popřel jeho smysl.

Stěžovatel dále odkazuje na judikaturu Nejvyššího soudu ČR, ze které vyplývá, že stavební úřad odkáže účastníka řízení na soud jen v případě, kdy účastník uplatní námitku, která přesahuje pravomoc stavebního úřadu nebo spolupůsobících orgánů státní správy. Zákon svěřuje stavebnímu úřadu posouzení otázky, zda dokumentace odpovídá obecným technickým požadavkům na výstavbu, přičemž k obecným technickým požadavkům na výstavbu patří i požadavek, aby zastínění způsobené stavbou nezhoršovalo životní prostředí v okolí dosahu stavby nad přípustnou míru. Nejvyšší soud konstatoval, že je vždy povinností stavebního úřadu rozhodnout o takové námitce a posoudit, zda zamýšlenou stavbou dojde k zastínění v rozporu s technickými normami, případně stavebními předpisy, včetně zastínění nad přípustnou míru (viz rozhodnutí NS sp. zn. 22 Cdo 1150/99 ze dne 5. 9. 2000, sp. zn. 22 Cdo 2929/99 ze dne 22. 10. 2001, sp. zn. 22 Cdo 572/2003 ze dne 78. 4. 2003).

Z výše uvedeného vyplývá, že námitky týkající se zastínění budov, spadají do kompetence stavebního úřadu, který o nich rozhoduje v mezích své pravomoci a v souladu se zákonem. V daném případě tedy stavební úřad nepochybil, když řízení o odstranění stavby nepřerušil a účastníky řízení neodkázal s jejich námitkami vyplývajícími ze zastínění nemovitostí na soud.

S ohledem na výše uvedené navrhuje stěžovatel, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc městskému soudu vrátil k dalšímu řízení.

Žalobci se ke kasační stížnosti nevyjádřili.

Kasační stížnost je podle ustanovení § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a jsou v ní namítány důvody odpovídající ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Jejím rozsahem a důvody je Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán.

Podle ustanovení § 137 zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (dále jen stavební zákon) stavební úřady, provádějící řízení podle tohoto zákona, se pokusí vždy též o dosažení dohody účastníků u těch námitek, které vyplývají z vlastnických nebo jiných práv k pozemkům a stavbám, ale překračují rozsah pravomoci stavebního úřadu nebo spolupůsobících orgánů státní správy. Nedojde-li mezi účastníky řízení k dohodě o námitce, která, kdyby se zjistilo její oprávnění, by znemožnila uskutečnit požadované opatření nebo by umožnila jeho uskutečnění jen v podstatně jiné míře či formě, odkáže stavební úřad navrhovatele nebo jiného účastníka podle povahy námitky na soud, na hospodářskou arbitráž nebo na jiný příslušný orgán a řízení přeruší. Stavební úřad stanoví lhůtu, ve které musí být předložen důkaz, že u soudu nebo u hospodářské arbitráže, popřípadě jiného příslušného orgánu byl podán návrh

na rozhodnutí ve sporné věci. Nebude-li návrh ve stanovené lhůtě podán, může si stavební úřad učinit úsudek o námitce sám a rozhodnout ve věci.

Způsob řešení sousedských sporů při povolování staveb (a tedy i kompetenci stavebních úřadů k projednávání občanskoprávních námitek) je v praxi z důvodu nejasnosti právní úpravy a nejednotnosti jejího výkladu značně problematický. Jakkoliv je hranice mezi pravomocí stavebního úřadu a soudu rozhodovat o občanskoprávních a jiných námitkách účastníků řízení často obtížně vymezitelná, a v některých případech se tyto pravomoci mohou v rámci ustanovení § 137 stavebního zákona i překrývat, případně jít paralelně vedle sebe, nelze tuto oblast při posuzování dané otázky bez dalšího pominout.

Lze konstatovat, že za *„klasické“* občanskoprávní námitky se obecně považují námitky zpochybňující vlastnické právo nebo jeho rozsah, typicky např. pokud se týkají sporu o hranice pozemku. Avšak i v případě námitek, které svým charakterem pravomoc stavebního úřadu překračují, nelze vzhledem k zákonné dikci § 137 odst. 1 stavebního zákona pouze bez dalšího konstatovat, že pravomoc stavebního úřadu zde vůbec není dána. Jinými slovy, tyto námitky svým charakterem pravomoc stavebního úřadu zcela doslova vzato jen *„přesahují“*, tzn. že pravomoc stavebního úřadu zabývat se jimi dána sice *a priori* je, a vyplývá přímo ze zákona, ale není-li zde vůle účastníků řízení k dohodě, pak pravomoc autoritativně o námitkách tohoto typu rozhodnout patří soudu (a to pouze tehdy, využijí-li účastníci této možnosti, a návrh k civilnímu soudu ve lhůtě stavebním úřadem jim k tomu určené sami podají). Neučiní-li tak, pak se pravomoc opět *„vrací“* stavebnímu úřadu, a to již v plné míře, tzn. že stavební úřad je již oprávněn o těchto námitkách sám rozhodnout. Tento souběh pravomocí, resp. jejich *„přelévání“*, či dalo by se také říci jistá elasticita, je vysvětlitelná tím, že účelem stavebního řízení je dospět vždy co nejhospodárnější a nejrychlejší cestou k vyřešení všech námitek a sporů, a tím i k efektivitě tohoto řízení.

Dalším okruhem námitek jsou pak námitky, které svým charakterem rozsah pravomoci stavebního úřadu nikterak nepřekračují, a stavební úřad je tak příslušný o nich rozhodnout buď sám, nebo v součinnosti s dotčenými orgány státní správy, od nichž si dle typu konkrétní námitky vyžádá stanovisko. Nejčastěji jde o námitky proti předpokládanému zastínění sousedních pozemků či stávajících staveb stavbou budoucí (tento spor nastal i v posuzovaném případě), námitky proti hlučnosti či prašnosti způsobené jejím provozem apod. Oporu pro řešení těchto problematických otázek lze najít konkrétně v tomto případě ve vyhlášce hl. m. Prahy, č. 26/1999 Sb., o obecných technických požadavcích na výstavbu v hlavním městě Praze, v tehdy platném znění, kterou se usnesla dne 19. 10. 1999 rada zastupitelstva hlavního města Prahy vydat podle ustanovení § 24 odst. 1 a ustanovení § 45 písm. l) zákona č. 367/1990 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění zákona č. 302/1992 Sb., a v souladu s ustanovením § 143 odst. 4 zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), v tehdy platném znění.

Z výše uvedeného vyplývá, že námitky týkající se zastínění budov, spadají do kompetence stavebního úřadu, který o nich rozhoduje v mezích své pravomoci a v souladu se zákonem. V daném případě tedy stavební úřad nepochybil, když řízení o odstranění stavby nepřerušil a účastníky řízení neodkázal s jejich námitkami vyplývajícími ze zastínění nemovitostí na soud.

Nejvyšší správní soud neshledal důvodnou výtku městského soudu stran toho, že se stěžovatel nezabýval posouzením vlivu stavby na kvalitu oslunění a denního osvětlení ve stávajících sousedních objektech, a to z hlediska, zda nedojde vlivem navrhované stavby ke zhoršení denního světla (zaslunění) pod úroveň požadovanou normou ČSN 730580-2.

Dle čl. 23 odst. 4 vyhlášky OTTP při doplňování stávající souvislé zástavby výstavbou v prolukách, se posuzuje vliv na stínění okolních budov porovnáním se stavem při úplné souvislé zástavbě (výšková úroveň zástavby, půdorysný rozsah apod.) podle podmínek uvedených v odstavci 2.

Podle odstavce 2 při navrhování budov se denní osvětlení posuzuje nejen podle současného stavu okolí, ale také podle možnosti jeho pozdějších změn v případě realizace výstavby podle podmínek územního rozhodnutí nebo podle regulačního plánu a územního plánu zóny nebo územního projektu zóny, jsou-li pro posuzované území schváleny.

Článek 23 odst. 4 vyhlášky OTTP modifikuje obecnou povinnost uvedenou v čl. 24 týkající se proslunění, kdy „prosluněny musí být všechny byty a ty pobytové místnosti, které to svým charakterem a způsobem využití vyžadují. Přitom musí být zajištěna zraková pohoda, zejména ochrana před oslněním a ochrana před nadměrnou tepelnou zátěží. Byt je prosluněn, je-li součet podlahových ploch jeho prosluněných obytných místností roven nejméně jedné třetině součtu podlahových ploch všech jeho obytných místností. Při posuzování proslunění se vychází z normových hodnot“.

Pokud tedy správní orgány posuzovaly vliv na stínění okolních budov porovnáním se stavem při úplné souvislé zástavbě, tedy porovnávaly výškovou úroveň zástavby, půdorysný rozsah apod., jak stěžovatel ve svém rozhodnutí o odvolání uvedl, je tento způsob odůvodnění dostačující a žalobou napadené rozhodnutí není z tohoto důvodu nepřezkoumatelné.

Nejvyšší správní soud nesdílí závěr městského soudu, o tom, že se správní orgán nevypořádal s odvolací námitkou posouzení vlivu oslunění a denního osvětlení ve stávajících objektech. Připouští, že stavba sice ve svém důsledku bude mít vliv na proslunění ve stávajících sousedních objektech; protože se však jedná o realizaci stavby v proluce posuzuje se vliv na stínění okolních budov porovnáním se stavem při úplné souvislé zástavbě, což bylo správním orgánem provedeno.

V souzené věci Nejvyšší správní soud shledal, že Městský soud v Praze pochybil, když nesprávným právním posouzením otázek výše uvedených dospěl k závěru o nepřezkoumatelnosti rozhodnutí stěžovatele a postupem dle ust. § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. rozhodnutí zrušil.

Městský soud v Praze je v dalším řízení vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v tomto rozsudku a přezkoumá žalobou napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních námitek v souladu s ust. § 75 odst. 2 s. ř. s.

V novém rozhodnutí rozhodne Městský soud v Praze i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (ustanovení § 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. května 2008

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu